

ශ්‍රී ලංකා ගමනාගමන මණ්ඩලය - 2013

ශ්‍රී ලංකා ගමනාගමන මණ්ඩලයේ 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, ස්කන්ධය වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය, මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය හා වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති සහ අනෙකුත් පැහැදිලි කිරීමේ තොරතුරුවල සාරාංශයකින් සමන්විත 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 13 (1) වගන්තිය සහ 2005 අංක 27 දරන ශ්‍රී ලංකා ගමනාගමන මණ්ඩල පනතේ 24 වගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. මුදල් පනතේ 14(2)(සී) වගන්තිය ප්‍රකාර මණ්ඩලයේ වාර්ෂික වාර්තාව සමඟ ප්‍රකාශයට පත්කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ. මුදල් පනතේ 13(7)(ඒ) වගන්තිය ප්‍රකාර විස්තරාත්මක වාර්තාවක් මණ්ඩලයේ සභාපති වෙත 2017 අප්‍රේල් 21 දින නිකුත් කරන ලදී.

1.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

1.3 විගණකගේ වගකීම

මාගේ විගණනය මත පදනම්ව මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීම මාගේ වගකීම වේ. මා විසින් උත්තරීතර විගණන ආයතනයන්ගේ ජාත්‍යන්තර විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ISSAI 1000-1810) අනුරූප ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මාගේ විගණනය සිදු කරන ලදී. ආචාරධර්මවල අවශ්‍යතාවන්ට මම අනුකූලවන බවට සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන්ගෙන් තොරවන්නේද යන්න පිළිබඳ සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාගැනීම පිණිස විගණනය සැලසුම්කර ක්‍රියාත්මක කරන බවට මෙම ප්‍රමිති අපේක්ෂා කරයි.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන අගයන් සහ හෙළිදරව් කිරීම්වලට අදාළවන විගණන සාක්ෂි ලබා ගැනීම පිණිස පරිපාටි ක්‍රියාත්මක කිරීම විගණනයට ඇතුළත් වේ. තෝරාගත් පරිපාටීන්, වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන්ගෙන් අවදානම් තක්සේරු කිරීමද ඇතුළත් විගණකගේ විනිශ්චය මත පදනම් වේ. එම අවදානම් තක්සේරු කිරීම්වලදී, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස මණ්ඩලයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට සහ සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීමට අදාළ වන්නාවූ අභ්‍යන්තර පාලනය විගණක සැලකිල්ලට ගන්නා නමුත් මණ්ඩලයේ අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි. කළමනාකරණය විසින් අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය හා යොදා ගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය ඇගයීම මෙන්ම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම පිළිබඳ ඇගයීමද විගණනයට ඇතුළත් වේ. විගණනයේ විෂය පථය සහ ප්‍රමාණය තීරණය කිරීම සඳහා 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 13 වගන්තියේ (3) සහ (4) උප වගන්තිවලින් විගණකාධිපති වෙත අභිමතානුසාරී බලතල පැවරේ.

මාගේ විගණන මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.4 අභිතකර මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 2.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලට ගැලපීම් කර තිබුණේ නම් අනුගාමී මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් බොහොමයක් මූලිකාංගවලට ප්‍රමාණාත්මක ලෙස බලපෑ හැකිව තිබුණි.

2. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

2.1 අභිතකර මතය

මෙම වාර්තාවේ 2.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවල වැදගත් බව හේතුවෙන් 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනට ශ්‍රී ලංකා ගමනාගමන මණ්ඩලයේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු නොකරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

2.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

2.2.1 ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම

මණ්ඩලය දිගින් දිගටම අලාභ ලැබීම මත ශුද්ධ වත්කම් විශාල ලෙස බාදනයට ලක්වීම හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වනවිට ශුද්ධ වත්කම් රු. 26,426,203,650 ක සෘණ අගයක් ගෙන තිබූ අතර ඒ හේතුවෙන් භාණ්ඩාගාරයේ හෝ රජයේ මූල්‍ය සහායක් නොමැතිව ආයතනය අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමට අභිතකර ලෙස බලපා තිබුණි.

සමාලෝචිත වර්ෂය හා ඉකුත් වර්ෂ 04 ක මූල්‍ය තත්ත්වය විග්‍රහ කිරීමේදී 2011 සිට 2013 දක්වා කාලය තුළ ජංගම වගකීම් ආවරණය කරගැනීම සඳහා ඇති ජංගම වත්කම් ප්‍රමාණය මුළු ජංගම වගකීම්වලින් සියයට 34 ක පහළ මට්ටමක පැවති අතර 2009 හා 2010 වර්ෂවල මෙම මට්ටම සියයට 42 ක් ලෙස පැවතුණි. ගෙවියයුතු මුදල් නියමිත පරිදි නොගෙවීම, අයකරගතයුතු මුදල් අයකරගැනීමට කටයුතු නොකිරීම හා දීර්ඝ කාලීනව නිරවුල් නොවී ඉදිරියට එමින් පවතින ශේෂ මෙම තත්ත්වය ඇතිවීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

2.2.2 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති

පහත දැක්වෙන අනුකූල නොවීම් නිරීක්ෂණය විය.

(අ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 07

මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයේ මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම් ලෙස දැක්විය යුතු රු. 918,918,360 ක් වූ රජයේ ප්‍රදාන, ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් යටතේ දක්වා තිබුණි.

(ආ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 08

ප්‍රමිතයේ සඳහන් අවශ්‍යතාවන් ප්‍රකාර අනිනානුයෝගීව ගැලපීම් කලයුතු පහත සඳහන් පෙර කාලපරිච්ඡේදයන්ට අදාළ ගැලපීම් සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල පමණක් සිදුකර තිබුණි.

(i) ස්කන්ධය වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශයේ දැක්වෙන රු. 1,284,409,369 ක් වූ පෙර වර්ෂ ගැලපීම්.

- (ii) පෙර වර්ෂයට අදාළව රු. 12,311,100 ක දේපළ, පිරියත හා උපකරණවල පිරිවැය වෙනස් කිරීම් හා රු. 4,080,250 ක් වූ සමුච්චිත ක්ෂය වෙන්කිරීම්වලට සිදුකළ ගැලපීම්.

(ඇ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 16

- (i) ප්‍රමිතය ප්‍රකාර වත්කම ප්‍රයෝජනයට ගතහැකි තත්ත්වයට පත්කළ අවස්ථාවේ සිට එලදායී ජීවිත කාලය පුරා ක්‍රමානුකූල පදනමකින් ක්ෂය කළයුතු නමුත් මණ්ඩලය, වත්කම් මිලදී ගත් වර්ෂය සඳහා ක්ෂය නොකිරීමේ හා ඉවත් කරන වර්ෂය වෙනුවෙන් සම්පූර්ණයෙන් ක්ෂය කිරීමේ ප්‍රතිපත්තිය අනුගමනය කිරීම නිසා සමාලෝචිත වර්ෂයේදී මිලට ගෙන ප්‍රයෝජනයට ගෙන තිබූ රු. 2,248,561,384 ක දේපළ, පිරියත හා උපකරණ වෙනුවෙන් ක්ෂය ප්‍රතිපාදන සලසා නොතිබුණි.
- (ii) මණ්ඩලය සතු බස් රථ වලින් 2005 වර්ෂයට පසු මිලට ගෙන සම්පූර්ණයෙන් ක්ෂය කර තිබූ බස් රථ 2,235 ක් සහ ඊට පෙර මිලට ගෙන තවදුරටත් ධාවන තත්ත්වයේ පැවති බස් රථ නැවත තක්සේරු කර ගිණුම්වල දැක්වීමට 2016 වර්ෂය අවසන් වන විටත් පියවර ගෙන නොතිබුණි.
- (iii) 2005 වර්ෂයේ දී ශ්‍රී ලංකා ගමනාගමන මණ්ඩලය නැවත පිහිටවූ අවස්ථාවේදී ඒකාබද්ධ කරන ලද පොකුරු බස් සමාගම් 11 කට හා ප්‍රාදේශීය ගමනාගමන මණ්ඩල 11 කට අයත් ස්ථාවර වත්කම් භෞතික සමීක්ෂණයක් හා ප්‍රත්‍යාගණනයක් සිදුනොකර ශුද්ධ අගය රු.3,511,335,966 ක ස්ථාවර වත්කම් මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ දක්වා තිබුණද ස්ථාවර වත්කම්වල සාධාරණ අගය මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල නිරූපණය වී නොතිබුණි.
- (iv) මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනට ඉඩම් හා ගොඩනැගිලිවල වටිනාකම රු.319,799,319 ක් ලෙස දක්වා තිබුණද ඒවායේ අගයන් වෙන් වෙන්ව හඳුනානොගෙන ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතයට පටහැනි ලෙස ඉඩම් සහ ගොඩනැගිලිවල මුළු වටිනාකමින් සියයට 50 ක් එනම් රු.159,899,660 ක් ගොඩනැගිලිවල වටිනාකම ලෙස සලකා සියයට 2.5 බැගින් ක්ෂය කර තිබුණි.

(ඈ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 17

- (i) මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල කල්බදු වගකීම් දැක්වීමේදී එම කල්බදු වත්කම්වල සාධාරණ අගය හෝ ගෙවීමට ඇති කල්බදු වාරිකවල වර්තමාන අගය යන දෙකින් අඩු අගය දැක්විය යුතු වුවද, මණ්ඩලය විසින් කල්බදු වගකීම් පිරිවැය මතද, පොළී ප්‍රමාණය වාරික ගණනේ එකතු ක්‍රමය (Sum of digit method) මතද ගණනය කර රු. 835,144,111 ක් ලෙස කල්බදු වගකීම් යටතේ දක්වා තිබුණි.
- (ii) කල්බදු සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් හෙළිදරව් කිරීම් සිදුකර නොතිබුණි.
  - කාලපරිච්ඡේදය අවසානයට අවම කල්බදු වාරිකය හා එහි වර්තමාන අගය සැසඳීමක්.
  - වසරකට නොඅඩු කාලයකට, වසරකට වැඩි සහ වසර 05 කට අඩු සහ වසර 05 කට වැඩි කාලපරිච්ඡේදයන්ට අදාළව ගිණුම් කාලපරිච්ඡේදය අවසානයට වූ අනාගත කල්බදු වාරිකවල එකතුව හා ඒවායේ වර්තමාන අගයේ එකතුව.

(ඉ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 19

ප්‍රමිතිය ප්‍රකාරව පාරිතෝෂික දීමනා වෙන්කිරීම සම්බන්ධයෙන් ආයතනය විසින් ප්‍රක්ෂේපිත ඒකක ණය ක්‍රමය යොදාගෙන නොතිබුණි.

2.2.3 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ නිකුත් කළ ගමන් බලපත්‍ර වෙනුවෙන් ලැබිය යුතු රු.275,432,614 ක ගමන් බලපත්‍ර ආදායම් ලැබිය යුතු ආදායම් ලෙස ගිණුම්ගත වී නොතිබුණි.
- (ආ) රජයේ ප්‍රදාන ලෙස සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී මණ්ඩලය වෙත ලැබී තිබූ බස් රථ 11 ක වටිනාකම වූ රු.38,728,360 ක් ගිණුම්වලින් අත්හැරී තිබුණි.
- (ඇ) ඉකුත් වර්ෂයේදී ණය පදනම මත මිලටගෙන ගිණුම්වලින් අත්හැරී තිබූ රු. 4,950,000 ක් වටිනා කැබරට් 03 ක් සඳහා රු. 756,061 ක ක්ෂයවීම් අඩුවෙන් ගිණුම්වල දක්වා තිබුණි.
- (ඈ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ නිෂ්පාදන අලාභය ගණනය කිරීමේදී රු. 97,592,416 ක් වූ ආරම්භක අමුද්‍රව්‍ය තොග, රු.98,981,347 ක් වූ අවසාන අමුද්‍රව්‍ය තොග සහ රු. 2,545,655 ක් වූ වර්ෂයේ අවසන් නොනිම් වැඩවල වටිනාකම ගලපා නොතිබීම නිසා නිෂ්පාදන අලාභය රු.3,934,586 කින් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.
- (ඉ) ප්‍රධාන කාර්යාලය මගින් මුදල් ගෙවීමේ පදනම මත ප්‍රාදේශීය වැඩපල 06 කට පෞද්ගලික සමාගම් දෙකකින් සපයා තිබූ රු. 66,971,529 ක් වූ අමතර කොටස්වල වටිනාකම ප්‍රධාන කාර්යාලය විසින් ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි.
- (ඊ) අම්පාර ටයර් කම්හලට ඩිපෝ 22 කින් ලැබුණු රු. 3,048,771 ක් වටිනා වෙක්පත් 49 ක් අගරු වී තිබූ අතර එම වෙක්පත්වල වටිනාකම මුදල් පොතෙන් ඉවත් කර ඩිපෝවලින් ලැබිය යුතු ලෙස හෝ ප්‍රාදේශීය වැඩපල ආදායමින් අඩු කිරීමට හෝ කටයුතු නොකර බැංකු සැසඳුම් ප්‍රකාශයේ දිගින් දිගටම දක්වා තිබුණි.
- (එ) ප්‍රධාන කාර්යාලයේ බැංකු ගිණුමකට අදාළ මුදල් පොත පිළියෙල කිරීමේදී 2012 දෙසැම්බර් 31 දිනට රු. 20,164,545 ක් වූ ශේෂය සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආරම්භක ශේෂය ලෙස දැක්වීමේදී රු. 30,000,000 ක් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.
- (ඌ) ස්ථාවර නියෝග යටතේ හා බැංකුව විසින් සෘජුවම අයකරනු ලැබූ රු. 678,447 ක බැංකු ගාස්තු, අයිරා පොළී හා වෙක්පොත් ගාස්තු සහ සෘජුවම බැංකු ගිණුමට බැර වූ රු. 8,772,390 ක් ගිණුම් වලින් අත්හැරී තිබුණි.
- (ඍ) ප්‍රධාන කාර්යාලය මගින් මුදල් ගෙවීමේ පදනම මත දිවයිනේ පිහිටි ඩිපෝ සඳහා පෞද්ගලික සමාගම් දෙකකින් ලබාගත් අමතර කොටස්වල වටිනාකම ප්‍රධාන කාර්යාලයේ වියදම් ගිණුමට හා ණයහිමි ගිණුම්වල සටහන් නොකිරීම නිසා එම සමාගම් වලට ගෙවන ලද රු.204,426,310 ක මුදල නිරවුල් කිරීමකින් තොරව අත්තිකාරම් ගිණුමෙහි දක්වා තිබුණි. තවද මෙම එක් සමාගමකට නිකුත් කර පසුව අවලංගු කරන ලද රු.10,000,000 ක් වූ වෙක්පත් දෙකක් ගිණුම්වල ගැලපීම් කර නොතිබුණි.

- (ඒ) බදුල්ල සහ මොනරාගල ඩිපෝවල දෛනික ආදායමෙන් කරන ලද වියදම්වලට අදාළ ගැලපීම් නොකිරීම නිසා මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල තැන්පත් නොකළ ආදායම් ගිණුමේ රු.4,038,128 ක බැර ශේෂයක් පෙන්නුම්කර තිබුණි.
- (ඔ) 2005 වර්ෂයේ සිට 2012 වර්ෂය දක්වා ගෙවිය යුතු රු. 3,098,066 ක විගණන ගාස්තුවලට අදාළව ප්‍රතිපාදන සිදුකර නොතිබුණි.

2.2.4 ක්‍රියාකාරී නොවන ශේෂ

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) නිසි සුපරීක්ෂණයක් නොමැතිකම හා දුර්වල අභ්‍යන්තර පාලනය නිසා දීර්ඝ කාලයක් තිස්සේ හඳුනා නොගත් හා නොසැසඳූ ගිණුම් ගණනාවක එකතුව වූ රු. 9,935,375,095 ක හර ශේෂ හා රු. 26,054,948,782 ක බැර ශේෂ පිළිබඳ විස්තර විගණනය වෙත ඉදිරිපත් කර නොතිබුණු අතර මෙම ශේෂයන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ වත්කම් සහ වගකීම් යටතේ දක්වා තිබීමෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශන මගින් නිවැරදි තත්ත්වයක් නිරූපණය නොවීය. එමෙන්ම පසුගිය වර්ෂය අවසානයට පැවති බැර ශේෂය ප්‍රවර්තන වර්ෂයේ රු.23,784,018 කින් වැඩි වී තිබුණු අතර ප්‍රවර්තන වර්ෂය තුළදී ද රු.13,548,035 ක හර ශේෂයක් ද රු.5,669,752 ක බැර ශේෂයක් ද මෙම ගිණුමට මාරු කර තිබුණ ද ඒ සඳහා විධිමත් අනුමැතියක් ලබාගෙන නොතිබුණි.
- (ආ) ක්‍රියාකාරී නොවන ශේෂ තුළ ඇතුළත් රු. 3,232,231,164 ක හර ශේෂ 66 ක් හා රු.2,010,924,185 ක බැර ශේෂ 23 ක් වූ නිශ්චල වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳව සම්පූර්ණ පරීක්ෂාවක් කර අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ දැනීම හා අනුමැතිය මත පොත්වලින් කපා හැරීමට 2002 ජූලි 30 දින රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තුව විසින් දෙනු ලැබූ අනුමැතිය පරිදි 2012 වර්ෂයේදී එම වත්කම් හා වගකීම් පොත්වලින් කපාහැර තිබුණද ඒ පිළිබඳ පූර්ණ පරීක්ෂණයක් සිදුකර නොතිබීම නිසා අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩල අනුමැතිය නොලැබීම හේතුවෙන් නැවත 2013 වර්ෂයේදී ගිණුම්වලට ඇතුළත් කර තිබුණි.

2.2.5 පැහැදිලි නොකළ වෙනස්කම්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව ප්‍රවර්තන වර්ෂයේ ගමන් බලපත්‍ර ආදායම රු. 699,411,540 ක් වුවද ධාවන අංශය මගින් පවත්වාගෙන යනු ලබන ලේඛන අනුව එය රු.706,074,270 ක් වූයෙන් රු.6,662,730 ක් වූ වෙනසට හේතු පැහැදිලි නොවීය.
- (ආ) මණ්ඩලය ජාතික ප්‍රවාහන වෛද්‍ය ආයතනයට සේවාවන් සැපයීම වෙනුවෙන් හා එම ආයතනයෙන් සේවාවන් ලබා ගැනීම වෙනුවෙන් අයවිය යුතු හා ගෙවිය යුතු මුදල සම්බන්ධයෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනයේ හා විගණනය සඳහා ඉදිරිපත් කරන ලද තොරතුරු අතර පිළිවෙලින් රු. 22,533,642 ක හා රු. 2,793,817 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය. එසේම මණ්ඩලයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන හා ප්‍රවාහන වෛද්‍ය ආයතනයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන අතර පිළිවෙලින් රු.27,015,360 ක හා රු. 3,086,283 ක වෙනසටද හේතු පැහැදිලි කර නොතිබුණු අතර ගිණුම් දීර්ඝ කාලයක සිට සැසඳුම් කර නොතිබුණි.
- (ඇ) මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව සේවක ඇප තැන්පත් හා විශ්වාස රක්ෂණ ඇප ආයෝජන ගිණුම්වල එකතුව රු. 1,346,092 ක් වුවද ඒවාට අදාළ බැංකුවේ ඉතිරිකිරීම් ගිණුම් 02 හි එකතුව රු. 2,769,316 ක් වූයෙන් ගිණුම් දෙක අතර පැවති රු. 1,423,224 ක වෙනසට හේතු පැහැදිලි කර නොතිබුණි.

- (ඇ) මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී පිරිවැය රු. 936,662,390 ක් හා සමුච්චිත ක්ෂය රු. 935,329,390 ක් වූ බස් රථ 909 ක් ගර්භිත කර තිබූ අතර මෙම ප්‍රමාණය කාර්මික අංශයේ තොරතුරු අනුව බස් රථ 963 ක් විය. මේ අනුව වටිනාකම හඳුනාගෙන නොමැති ගර්භිත බස් රථ 54 ක් ගිණුම්ගත නොවීමට හේතු හෝ පැහැදිලි කිරීම් විගණනය වෙත ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.
- (ඉ) ඩිපෝ 25 ක සහ ප්‍රාදේශීය කාර්යාල 03 ක මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව අමතර කොටස් සහ ලිපි ද්‍රව්‍ය තොග ශේෂ එකතුව රු.158,937,921 ක් වුවද උපලේඛන අනුව එම ශේෂය රු. 141,035,554 ක් වූයෙන් රු. 17,902,367 ක් වූ වෙනසට හේතු ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

2.2.6 අවිනිශ්චිත ගිණුම්

වර්ෂ 10 කට වඩා වැඩි කාලයක සිට ශේෂය වෙනස් වෙමින් ඉදිරියට ගෙන එමින් තිබූ අවිනිශ්චිත ගිණුමක පැවති රු. 17,664,474 ක හර ශේෂය වර්ෂය අවසන් වන විටත් හඳුනාගෙන අවශ්‍ය ගැලපීම් කර නොතිබුණි.

2.2.7 විගණනය සඳහා සාක්ෂි නොවීම

පහත සඳහන් ගනුදෙනු සම්බන්ධයෙන් ඒවා ඉදිරියෙන් දක්වා ඇති සාක්ෂි විගණනයට ඉදිරිපත්කර නොතිබීම හේතුවෙන් ඒවා විගණනයේදී සතුටුදායක ලෙස සන්නිරීක්ෂණය කිරීමට හෝ පිළිගැනීමට නොහැකි විය.

විෂයය	වටිනාකම (රු.)	ඉදිරිපත් නොවූ සාක්ෂි
(අ) ආයෝජන	414,766,630	ශේෂ සනාථ කිරීම්
(ආ) ප්‍රාදේශීය ගබඩාව හා ටයර් කම්හල් තොග	55,595,432	තොගවලට අදාළ සමීක්ෂණ වාර්තා
(ඇ) ඉන්ධන තොග	53,848,518	ඩිපෝ 93 ක හා ඉන්ධන ගබඩාවල සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන දිනට තොග සඳහා සමීක්ෂණ වාර්තා.
(ඈ) ණයගැතියෝ	165,395,432	ඩිපෝ සහ අනෙකුත් ආයතන 128 කට අදාළ ශේෂයන්ගේ විස්තරාත්මක උපලේඛන
(ඉ) වෙනත් ලැබිය යුතු ආදායම්	236,363,333	ඩිපෝ සහ අනෙකුත් ආයතන 121 කට අදාළ විස්තරාත්මක උපලේඛන
(ඊ) ණයහිමියෝ	16,017,906,552	උපලේඛන හා කාල විශ්ලේෂණ
(උ) සේවක ඇප තැන්පත්	1,346,092	සේවක ඇප තැන්පත් ලේඛනය
(ඌ) බැංකු ශේෂය හා බැංකු අයිතව	193,698,325	බැංකු ගිණුම් 89 ක බැංකු සැසඳුම් ප්‍රකාශ
(එ) ශ්‍රී ලංගම අර්ථසාධක අරමුදල	1,860,824,837	අර්ථසාධක අරමුදල මගින් ලබාදී ඇති පාරිතෝෂික ගෙවීම් පිළිබඳ විස්තර

2.3 ලැබියයුතු හා ගෙවියයුතු ගිණුම්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) කොන්දොස්තර හා මුදල් අයකැමි හිඟ මුදල් පිළිවෙලින් රු.14,896,436 ක් හා රු. 36,646,763 ක් වන අතර පසුගිය වසර හා සැසඳීමේදී කොන්දොස්තර හිඟ මුදල් රු. 2,282,363 කින් අඩුවී තිබූ අතර මුදල් අයකැමි හිඟ මුදල් රු. 4,793,161 කින් වැඩි වී තිබුණි. එම මුදල් වගකිවයුතු නිලධාරීන්ගෙන් අයකර ගැනීමට විධිමත් ක්‍රියාමාර්ගයන් ගෙන නොතිබුණි.
- (ආ) ප්‍රධාන කාර්යාලය හා ඩිපෝ විසින් නිකුත් කර තිබූ නමුත් පසුව අවලංගු කරන ලද රු.7,279,940 ක් වටිනා වෙක්පත් වෙනුවෙන් වෙනත් වෙක්පත් නිකුත් කිරීමට හෝ මුදල් ගෙවීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ඇ) ඩිපෝ හා ප්‍රාදේශීය කාර්යාල 128 කින් අයවිය යුතු වෙළඳ හා විවිධ ණයගැති ශේෂය සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට රු. 166,428,634 ක් විය. ඒවායින් සියයට 50 ක් පමණ වර්ෂ 1 ත් 8 ත් අතර පැරණි ණය ශේෂයන් වුවත් මණ්ඩලය විසින් මෙම ණය අයකරගැනීමේ හැකියාව පිළිබඳ පරීක්ෂාවක් සිදුකර අයවීම අඩමානව ඇති ශේෂ වෙනුවෙන් අඩමාන ණය වෙන් කිරීමක් සිදු කර නොතිබුණි.

2.4 නීති රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවීම

පහත සඳහන් අනුකූල නොවූ අවස්ථා නිරීක්ෂණය විය.

නීති රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ අනුකූල නොවීම්
තීරණවලට යොමුව

(අ) 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 11 වගන්තිය හා 2003 ජුනි 02 දිනැති අංක පීඊඩී/12 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛයේ 8.2.2 ඡේදය	මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන ස්ථාවර තැන්පතු, භාණ්ඩාගාර බිල්පත් හා අනෙකුත් තැන්පත්වල පිළිවෙලින් රු. 413,070,433 ක්, රු. 7,749,998 ක් සහ රු.350,103 ක් ආයෝජනය කර තිබුණද ඒ සඳහා මුදල් අමාත්‍යවරයාගේ එකඟත්වය හා විෂය භාර අමාත්‍යවරයාගේ අනුමැතිය ලබා ගෙන නොතිබුණි.
(ආ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි සංග්‍රහය 396(ඇ)	බැංකු ගිණුම් 13 කට අදාළ නිකුත් කළ දින සිට මාස 06 ක කාලයක් ඉකුත් වී බැංකුවට ඉදිරිපත් නොකළ රු.3,893,916 ක් වූ වෙක්පත් 78 ක් ආදායමට ගෙන අදාළ ගිණුම්වලට ගැලපීම් සිදුකිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.
(ඇ) ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ 5.4.4(iii) ඡේදය	කතරගම විශ්‍රාමශාලාවේ අදියර I හා II නවීකරණය කිරීමට අදාළ කොන්ත්‍රාත්තු සඳහා 2012 අප්‍රේල් මාසයේදී ගෙවන ලද රු.5,250,915 ක් වූ අත්තිකාරම් මුදල එම කොන්ත්‍රාත්තුවේ මුළු වටිනාකමින් සියයට 56 ක් වූ අතර අත්තිකාරම් මුදලින් රු.500,000 ක් පමණක් අයකරගෙන තිබුණි.

3. මූල්‍ය සමාලෝචනය

3.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අනුව 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය රු. 1,974,484,387 ක උනන්දුවක් වූ අතර ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ උනන්දුව රු.2,458,341,252 ක් වූයෙන් ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂයේ උනන්දුව රු.483,856,865 කින් අඩු වී තිබුණි. මණ්ඩලයේ මෙහෙයුම් වියදම රු.2,089,398,436 කින් වැඩි වී තිබුණ ද මගී ප්‍රවාහන ආදායම සහ අනෙකුත් ආදායම් රු.2,621,150,907 කින් වැඩි වීම ඉහත පිරිහීම අඩුවීම කෙරෙහි ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

සමාලෝචිත වර්ෂය හා ඉකුත් වර්ෂ 04 ක මූල්‍ය ප්‍රතිඵල විග්‍රහ කිරීමේ දී 2009 වර්ෂයේ සිට 2012 වර්ෂය දක්වා මණ්ඩලයේ උනන්දුව ක්‍රමයෙන් වැඩි වී තිබුණු අතර 2012 වර්ෂයට සාපේක්ෂව 2013 වර්ෂයේ දී උනන්දුව අඩු වී තිබුණි. සේවක පාරිශ්‍රමික සහ ජංගම නොවන වත්කම් සඳහා වූ ක්ෂයවීම් සැලකිල්ලට ගැනීමේදී මණ්ඩලයේ දායකත්වය 2009 වර්ෂයට සාපේක්ෂව 2010 වර්ෂයේදී වර්ධනය වී තිබූ අතර 2011 වර්ෂයේ දී රු. 9,745,324,000 ක් වූ දායකත්වය 2013 වර්ෂයේ දී රු. 12,709,377,742 ක් දක්වා අඛණ්ඩව වර්ධනය වී තිබුණි.

3.2 මණ්ඩලයට එරෙහිව හෝ මණ්ඩලය විසින් ආරම්භකර ඇති නෛතික සිද්ධි

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) ආයතනයට එරෙහිව බාහිර පාර්ශවයන් විසින් නඩු 160 ක් ගොනුකර තිබූ අතර ඉන් නඩු 64 ක් සඳහා රු. 136,819,456 ක් වන්දි වශයෙන් ඉල්ලා තිබුණි.
- (ආ) බස් රථවලට සිදුවී ඇති අනතුරු සම්බන්ධයෙන් මණ්ඩලය විසින් බාහිර පාර්ශව 19 කට එරෙහිව නඩු 19 ක් ගොනුකර තිබූ අතර ඉන් නඩු 10 ක් සම්බන්ධයෙන් රු. 5,658,435 ක වන්දි ඉල්ලුම් කර තිබුණි.

4. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

4.1 කාර්යසාධනය

මහජනතාවට ආරක්ෂිත විශ්වාසදායී සුවපහසු මාර්ගස්ථ මගී ප්‍රවාහන සේවයක් සාධාරණ ගාස්තු ක්‍රමයක් යටතේ සේවයට කැපවූ ඵලදායී කාර්ය මණ්ඩලයක් මගින් ආයතනයේ සියලුම සම්පත් උපරිම ප්‍රයෝජනයට ගනිමින් ආර්ථිකමය වශයෙන් තුලනාත්මකව පවත්වාගෙන යාම මණ්ඩලයේ මෙහෙවර වී තිබූ අතර මෙම මෙහෙවර ඉටු කිරීම සම්බන්ධව පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) වාර්ෂික ක්‍රියාකාරී සැලැස්මට අනුව සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වනවිට මණ්ඩලය සතු සමස්ත බස් රථ සංඛ්‍යාව 7,926 දක්වා වැඩි කිරීමටත් සාමාන්‍යයෙන් දිනකට ධාවනය කරනු ලබන බස් රථ ප්‍රමාණය 6,000 ක් ව පවත්වාගෙන යාමටත් ඉලක්ක කර තිබුණද සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වන විට මණ්ඩලය සතු බස් රථ සංඛ්‍යාව 7,607 ක් වූ අතර එයින් ධාවන තත්වයේ පැවතියේ බස් රථ 4,720 ක් පමණි. ඉන් දිනකට සාමාන්‍යයෙන් ධාවනය කර තිබුණේ බස් රථ 4,373 ක් බැවින් දෛනික කාලසටහන් අවශ්‍යතාවය වූ බස් රථ 6,000 කින් ධාවනය කර තිබුණේ සියයට 73 ක් පමණි.

- (ආ) ධාවනය කළ හැකි තත්වයේ පවතින බස් රථ යොදාගෙන සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී කිලෝමීටර් 603,004,472 ක් ධාවනය කිරීමට සැලසුම්කර තිබුණද රියදුරු හා කොන්දොස්තර පුරප්පාඩු හා කාර්මික හේතු මත ධාවනය කළ හැකිව තිබුණේ කිලෝමීටර් 343,691,735 ක් පමණි.
- (ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී මගී ප්‍රවාහනයෙන් ලද ආදායම කිලෝමීටරයට රු.62.31 ක් වුවද එයට අදාළ මෙහෙයුම් වියදම කිලෝමීටරයකට රු.76.29 ක් වීම නිසා කිලෝමීටරයකට රු.13.98 ක මෙහෙයුම් අලාභයක් ලබා තිබුණි. ඒ හේතුවෙන් බස් රථ ධාවනය කිරීමෙන් උපයාගත් ආදායමින් එම බස් රථ ධාවනය කිරීම සඳහා වැයවූ පිරිවැය පියවාගත නොහැකිවී තිබුණි.
- (ඈ) මහනුවර ප්‍රාදේශීය අයත් ඩිපෝ 07 න් ලැබුණු තොරතුරු අනුව ඒවායේ කාර්යසාධනය පහත පරිදි විය.
  - (i) ඩිපෝ 04 ක විවලය වියදම ඉක්මවා දායකත්වයක් ලබාදී තිබූ අතර එය කිලෝමීටරයකට රු.11.23 සිට රු.16.25 දක්වා පරාසයක පැවතුණි. එහෙත් ස්ථාවර වියදම් ගැලපීමෙන් පසුව ලාභදායීත්වයක් පෙන්වා තිබුණේ එක් ඩිපෝවක් පමණි. එය කිලෝමීටරයකට රු.1.64 ක් විය.
  - (ii) ප්‍රාදේශීය අයත් ඩිපෝ 07 ට අදාළව කාලසටහන් අවශ්‍යතාවය ඉටුකර ගැනීම සඳහා බස් රථ 586 ක් අවශ්‍යව තිබුණද ධාවන තත්වයේ පැවතියේ බස් රථ 426 ක් පමණක් වන අතර ඉන් බස් රථ 155 ක් වර්ෂ 10 කට වඩා පැරණි ඒවා විය.
  - (iii) ඩිපෝ 06 කට අදාළව මාර්ග 294 ක් සඳහා බස් රථ 562 ක් ධාවනය කරවීමට සැලසුම්කර තිබුණද සාමාන්‍යයෙන් ධාවනය කර තිබුණේ බස් රථ 370 ක් පමණි. බස් රථ නොමැතිවීම, රියදුරු කොන්දොස්තර හිඟය, කඳු සහිත මාර්ග සඳහා අවශ්‍ය කුඩා බස් රථ නොමැති වීම හා කඳු සහිත මාර්ග අබලන්ව තිබීම වැනි හේතු නිසා බස් ධාවනය නොවන බව එම ඩිපෝ මගින් දන්වා තිබුණි. මෙවැනි හේතු නිසා සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී ඩිපෝ 04 ක් විසින් මාර්ග 49 ක ධාවන කටයුතු අත්හැර දමා තිබුණි.
  - (iv) ප්‍රාදේශීය අයත් ඩිපෝ 07 හි ධාවන තත්වයේ පවතින බස් රථ 426 කින් වායු විමෝචන සහතික හා ආදායම් බලපත්‍ර ලබාගෙන ඇත්තේ පිළිවෙලින් බස් රථ 66 ක් හා 71 ක් පමණි.
- (ඉ) 2013 වර්ෂය තුළදී කල්බදු පදනම මත බස් රථ 200 ක් හා රජයේ ප්‍රදාන මත ආසන 54 බස් රථ 250 ක් මිලට ගැනීමට සැලසුම් කර තිබුණද මිලදීගෙන තිබුණේ කල්බදු පදනම මත බස් රථ 16 ක් පමණි.
- (ඊ) සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළව මණ්ඩලයට අයත් ප්‍රධාන රියදුරු අභ්‍යාස විද්‍යාල 02 න් හා ඒවාට අදාළ ශාඛා 02 න් දිගින් දිගටම අලාභ තිබුණු අතර සමාලෝචිත වර්ෂය වනවිට සමස්ත අලාභය රු. 15,165,507 ක් වූ අතර එය මුළු පුහුණු කිරීමේ ආදායමෙන් සියයට 97 ක් විය.
- (උ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී පොතුහැර , මොරටුව හා නුගේගොඩ යන රියදුරු අභ්‍යාස විද්‍යාල විසින් බර වාහන සඳහා සහ සැහැල්ලු වාහන සඳහා පිළිවෙලින් 553 දෙනෙකු සහ 507 දෙනෙකු පුහුණු කිරීමට ඉලක්ක කරගෙන තිබුණද පුහුණු කිරීමට හැකිව තිබුණේ 470 දෙනෙකු හා 332 දෙනෙකු පමණි. ප්‍රමාණවත් වාහන නොතිබීම හා උපදේශකවරුන් හිඟකම මෙයට හේතුවී තිබුණි.

(ඌ) මණ්ඩලයට අයත් බස් රථ අළුත්වැඩියා කිරීම සඳහා පවත්වාගෙන යනු ලබන ප්‍රාදේශීය වැඩපලවල ස්ථාවර පිරිවැය පියවා ගැනීම සඳහා එක් එක් කාර්යයන්ට අනුව තීරණය කරගත් මුදලක් ඩිපෝවලින් අයකරනු ලබන අතර වාර්ෂික ස්ථාවර පිරිවැය පියවා ගත යුතු ඉලක්ක සපුරා ගැනීමට එම වැඩපලවල් අපොහොසත්වීම නිසා සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී රු. 162,690,214 ක අලාභයක් ආදායමට එරෙහිව ලියාහැර තිබුණි.

4.2 අරමුදල් උපයෝජනය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) ප්‍රධාන කාර්යාලයේ ගිණුම් අංශය විසින් විවිධ අරමුණු ඇතිව ජංගම ගිණුම් 21 ක් විවිධ බැංකු ශාඛාවල පවත්වාගෙන යනු ලැබුවද එම අරමුණුවලට අනුව වැය නොකර එක් එක් බැංකු ගිණුම් අතරේ මුදල් මාරු කරමින් වෙනත් අරමුණුවලට මුදල් වැය කරමින් එම බැංකු ගිණුම් පවත්වාගෙන ගොස් තිබුණි.
- (ආ) කල්බදු පදනම මත මිලදී ගන්නා ලද බස් රථ සඳහා වූ වාරික මුදල් ප්‍රමාදයකින් තොරව ගෙවීම් සඳහා සහ ඩිපෝවලින් ලැබෙන වාරික මුදල් වෙනත් කටයුතු සඳහා යොදවා ගැනීම වැළැක්වීමේ අරමුණින් ඒ සඳහාම වෙන්වූ ජංගම ගිණුමක් ආරම්භකර තිබුණි. එහෙත් එම අරමුණට පටහැනිව සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී මෙම ගිණුමේ රු. 139,180,532 ක මුදලක් මණ්ඩලයේ වෙනත් මූල්‍ය අවශ්‍යතාවයන් සඳහා වෙනත් ගිණුම්වලට මාරුකර තිබුණි. මණ්ඩලයේ පවතින මූල්‍ය දුෂ්කරතාවය නිසා තාවකාලික මුදල් හුවමාරුවක් ලෙස මණ්ඩලය විසින් පෙන්වා දුන්නද එසේ මාරු කරන ලද මුදල් නැවත එම ගිණුමට මාරු නොකිරීම හා නියමිත පරිදි ඩිපෝ වලින් මුදල් රැස්කර නොගැනීම නිසා එකතුව රු. 44,030,000 ක් වූ වාරික 16 ක් හිඟහිට තිබුණි. මේ නිසා මෙම ගිණුම පිහිටුවීමේ අරමුණ ඉටුකරගත නොහැකිවී තිබුණි.
- (ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී සේවක ඇප තැන්පත් ආයෝජන ගිණුමෙන් මණ්ඩලයේ විවිධ ගෙවීම් සඳහා රු. 19,400,000 ක මුදලක් ලබාගෙන තිබූ අතර ඉන් කොටසක් නැවත එම ගිණුමට මාරුකර තිබුණි. මේ ආකාරයෙන් විවිධ අවස්ථාවලදී මණ්ඩලය විසින් ඇප තැන්පත් ආයෝජන ගිණුමෙන් ලබාගෙන නොපියවන ලද මුදල රු. 76,388,217 ක් විය.
- (ඈ) මණ්ඩලයේ අරමුදල් මට්ටම වර්ධනය කර ගැනීමට කළමනාකරණය අපොහොසත්වීම නිසා සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී ලබාගත් බැංකු අයිරා පහසුකම් වෙනුවෙන් රු. 133,943,803 ක අයිරා පොළියක් ගෙවීමට සිදුවී තිබුණු අතර මෙය පසුගිය වර්ෂයේ අයිරා පොළී ගෙවීම හා සැසඳීමේදී සියයට 20 ක වැඩිවීමකි.
- (ඉ) මණ්ඩලය විසින් තීරුබදු සහන පදනම යටතේ ඉන්දියාවේ සමාගමකින් බස් රථ අමතර කොටස් මිලදී ගැනීම වෙනුවෙන් මුදල් ගෙවීම් සඳහා ශ්‍රී ලංකා ගමනාගමන මණ්ඩලය නමින් මහජන බැංකුවේ යුනියන් පෙදෙස ශාඛාවේ ජංගම ගිණුමක් විවෘතකර ශ්‍රී ලංකා නියෝජිත සමාගමට භාරදී තිබූ අතර ඔවුන් විසින් ගිණුම් අංශයේ අනුදැනුමකින් තොරව එම ගිණුමේ මෙහෙයවීම් කටයුතු සිදුකර තිබුණි. ඒ සම්බන්ධ මූලාශ්‍ර ලියවිලි කිසිවක් ගිණුම් අංශය තුළ නොවූ අතර එම ගණුදෙනු කිසිවක් මණ්ඩලයේ ගිණුම්වලට ඇතුළත් වී නොතිබුණි.

4.3 කළමනාකරණ ක්‍රියාකාරකම්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) රජයේ ප්‍රදාන යටතේ බස් පුනරුත්ථාපනය සඳහා මුදල් ලැබෙනුයේ ධාවන තත්ත්වයේ නොමැති බස් රථ අඵන්වැඩියාකර ධාවනයට යොදාගැනීමට වුවද මණ්ඩලයේ පවතින මුදල් දුෂ්කරතාවයන් හේතු කොටගෙන එම ව්‍යාපෘතිය සඳහා ලැබුණු රු.433,994,700 ක මුදලකින් රු.187,807,877 ක මුදලක් බස් පුනරුත්ථාපනයට අයත් නොවන වියදම් සඳහා යොදවාගෙන තිබුණි.
- (ආ) බැංකු ගිණුම් 02 කින් අවස්ථා 60 කදී ලබාදී තිබූ රු.90,084,281 ක අත්තිකාරම් පියවීම සඳහා මාස 02 සිට මාස 05 අතර කාලයක් ගතවී තිබූ අතර එසේවීමට හේතු සොයාබලා අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ඇ) සේවකයින්ගෙන් අයකරගනු ලබන සියළුම ඇප මුදල් එක් එක් සේවකයා වෙනුවෙන් සහාපතිවරයා නමින් වෙන් වෙන්ව ඉතිරිකිරීමේ ගිණුම්වල තැන්පත් කර ඔහු සේවයෙන් ඉවත්ව යන විට ඊට අදාළ පොළිය සමඟ ආපසු ගෙවිය යුතු වුවත් මණ්ඩලය වෙත සේවකයන් විසින් තබා තිබූ ඇප මුදල් රු.77,341,309 ක් පොදු ඉතිරිකිරීමේ ගිණුමක තැන්පත් කර පොළිය මණ්ඩලය විසින් ලබාගෙන තිබුණි.
- (ඈ) මණ්ඩලය සතු රු.319,799,319 ක් වටිනා ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි වෙනුවෙන් අයිතිය තහවුරු කිරීම සඳහා ලේඛන විගණනය සඳහා ඉදිරිපත් නොවූණු අතර වත්කම් සමීක්ෂණයක් සිදුකර වත්කම් ලේඛන යාවත්කාලීන කිරීමට පියවර ගන්නා බව විගණන විමසුම්වලට පිළිතුරු වශයෙන් මෙන්ම විගණන හා කළමනාකරණ කමිටු රැස්වීම්වලදීද ප්‍රකාශ කර තිබුණද 2016 වර්ෂය අවසන් වන විටත් ඒ සඳහා කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ඉ) තොග සමීක්ෂණයේදී අනාවරණය වී තිබූ රු. 3,785,755 ක තොග උනතාවය හා රු.4,765,050 ක් වූ අතිරික්ත සම්බන්ධයෙන් කිසිදු ක්‍රියාමාර්ගයක් ගෙන නොතිබුණි.
- (ඊ) නුගේගොඩ හා මොරටුව රියදුරු අභ්‍යාස විද්‍යාලවල සැහැල්ලු වාහන පුහුණුවීම් කටයුතු සඳහා එක් වාහනයක් බැගින් පමණක් පැවති බැවින් පුහුණුවීම් සඳහා ලැබෙන ඉල්ලුම සපුරාලීමට නොහැකිව තිබුණු අතරම පුහුණුවන්නන් සඳහා වූ ප්‍රායෝගික පරීක්ෂණ පැවැත්වෙන දිනයන්හි පුහුණුවීම් සම්පූර්ණයෙන්ම අඩාල වී තිබුණි. මේ නිසා පුහුණුවන්නකු වෙත ලබාදිය යුතු වන සුක්කානම් පැය 10 ක් වූ පුහුණු කාලය සම්පූර්ණ කිරීමට වැඩි කාලයක් ගතවීම පුහුණුවන්නන්ගේ ප්‍රමාණය වැඩිකිරීමට බාධාවක් වී තිබුණද එම තත්ත්වය පාලනය කිරීම සඳහා කළමනාකරණය විසින් ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොතිබුණි.

4.4 මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) සේවක සුභ සාධනය සඳහා සේවක දඩ අරමුදල් ගිණුමෙන් සේවකයන් වෙත ලබා තිබූ ණයවලින් අයකර තිබූ රු. 80,562,905 ක ණය වාරික එම අරමුදලට බැර නොකර මණ්ඩලය තුළ රඳවාගෙන තිබුණි.
- (ආ) මණ්ඩලීය අර්ථසාධක අරමුදලේ සාමාජිකයින් තම අර්ථසාධක අරමුදල් ශේෂය ඇපයට තබා ලබාගත් ණය මුදල් වෙනුවෙන් වැටුපෙන් අයකරගෙන තිබුණු රු. 251,115,777 ක් සම්බන්ධයෙන් අදාළ ගැලපීම් සිදුකර නොතිබුණි.

4.5 හඳුනාගත් පාඩු

මණ්ඩලයේ අර්ථසාධක අරමුදලට හා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ සේවක අර්ථසාධක අරමුදලට බැර කළයුතු පිළිවෙලින් රු. 650,368,619 ක් හා රු. 4,550,070,053 ක් හා සේවක භාරකාර අරමුදල් දායකය රු.59,045,730 ක් නියමිත දිනට ප්‍රේෂණය නොකිරීම නිසා සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී සේවක අර්ථසාධක අරමුදල වෙනුවෙන් රු.69,810,367 ක්ද සේවක භාරකාර අරමුදල වෙනුවෙන් රු. 3,561,706 ක මුදලක්ද අධිභාර වශයෙන් ගෙවා තිබුණි.

4.6 වෙනත් රාජ්‍ය ආයතන වෙත ලබාදුන් මණ්ඩලයේ සම්පත්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) 2003 ජුනි 02 දිනැති අංක පීඊඩී/12 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛයේ 8.3.9 ඡේදයට පටහැනිව ප්‍රධාන කාර්යාලයේ සේවකයින් 46 දෙනෙකු රේඛීය අමාත්‍යාංශයට හා තවත් රාජ්‍ය ආයතන දෙකක් වෙත මුදාහැර එම සේවකයින් වෙනුවෙන් 2011 , 2012 හා 2013 වර්ෂ තුළදී පිළිවෙලින් රු. 11,400,250 ක්, රු. 14,106,278 ක් සහ රු.15,117,370 ක මුදලක් මණ්ඩලය විසින් වැටුප් වශයෙන් ගෙවා තිබූ අතර එම මුදල් මණ්ඩලය විසින් ප්‍රතිපූර්ණය කර ගැනීමට පියවර ගෙන නොතිබුණි.
- (ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී මණ්ඩලය විසින් කුලී පදනම මත ලබාගත් වාහන 05 ක් ප්‍රවාහන අමාත්‍යාංශයේ ප්‍රයෝජනය සඳහා ලබාදී තිබුණි.
- (ඇ) ආයතන සංග්‍රහයේ XXV පරිච්ඡේදයේ විධිවිධානවලට පටහැනිව මණ්ඩලයේ රියදුරෙකු පක්ෂ කාර්යාලයක් වෙත මුදාහැර සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා වැටුප් වශයෙන් රු. 117,375 ක මුදලක් ගෙවා තිබුණි.

4.7 මතභේදයට තුඩුදෙන ගනුදෙනු

පිරිවැය රු. 97,462,160 බස් රථ 143 ක් 2002 වර්ෂයේදී වෙස්කෝ ආයතනයට පුනරුත්ථාපනය කිරීම සඳහා යවා තිබුණි. නමුත් වෙස්කෝ ආයතනය මේ වන විට ක්‍රියාත්මක තත්ත්වයක නොපවතින බැවින් අදාළ බස් රථ නැවත මණ්ඩලයට ලැබීම පිළිබඳ අවදානමක් පැවතියද සමාලෝචිත වර්ෂයේ ගිණුම්වල ඒ පිළිබඳ ප්‍රමාණවත් හෙළිදරව් කිරීමක් සිදුකර නොතිබුණි.

4.8 කාර්ය මණ්ඩල පරිපාලනය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) 2003 ජුනි 02 දිනැති අංක පීඊඩී/12 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛයේ 9 ඡේදයට අනුකූලව මණ්ඩලය සඳහා සංවිධාන සටහනක්, බඳවා ගැනීමේ පරිපාටියක් හා උසස්වීම් පරිපාටියක් සහ අනුමත කාර්ය මණ්ඩලයක් පිළියෙල කර කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවෙන් අනුමත කරවා ගෙන නොතිබුණි.

(ආ) 2016 අගෝස්තු මාසය වන විට ප්‍රධාන රියදුරු පාසැල් හා ඩිපෝ මට්ටමින් රියදුරු පාසැල් 21 ක් අතරින් රියදුරු පාසැල් 09 ක විශ්‍රාමික රියදුරු උපදේශකවරුන් 13 දෙනෙකු කාර්ය පැවරුම් මත පත්කර ඔවුන්ගේ රියදුරු උපදේශක බලපත්‍රය උපයෝගී කරගෙන රියදුරු පාසැල් ලියාපදිංචි කර තිබුණි. මෙම උපදේශකවරුන් වයස්ගතවීම හේතුවෙන් සේවයෙන් ඉවත්වීමට තීරණය කළහොත් රියදුරු පාසැල් පවත්වාගෙන යාමේ අවදානමක් පැවතිය හැකි බැවින් රියදුරු උපදේශකයින් බඳවාගන්නාතෙක් තාවකාලික පියවරක් ලෙස පළපුරුද්ද හා හැකියාව ඇති රියදුරන්ගෙන් සුදුසු පුද්ගලයින් තෝරාගෙන පුහුණුවීම් කටයුතු සිදුකරන ලෙස මෝටර් රථ ප්‍රවාහන කොමසාරිස් විසින් සභාපතිවරයා වෙත දන්වා තිබුණද ඒ අනුව කටයුතු කර නොතිබුණි.

5. ගිණුම්කටයුතුභාවය හා යහපාලනය

5.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීම

2003 ජුනි 02 දිනැති අංක පීඊඩී/12 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛයේ 6.5.1 ඡේදය ප්‍රකාරව සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන හා කෙටුම්පත් වාර්ෂික වාර්තාව ගිණුම් වර්ෂය අවසාන වී දින 60 ක් ඇතුළත විගණනය සඳහා ඉදිරිපත් කළයුතු වුවත් 2013 වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සඳහා ඉදිරිපත් කර තිබුණේ වර්ෂ 02 මාස 7 ක් ප්‍රමාද වී එනම් 2016 අගෝස්තු 29 දින දීය.

5.2 සංයුක්ත සැලැස්ම

2003 ජුනි 02 දිනැති අංක පීඊඩී/12 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛයේ 5.1.1 ඡේදය ප්‍රකාරව 2013 සිට 2017 දක්වා වූ වර්ෂ සඳහා සංයුක්ත සැලැස්මක් පිළියෙල කර වර්ෂය ආරම්භ වීමට දින 15කට පෙර එහි පිටපතක් විගණකාධිපති වෙත එවිය යුතු වුවද එම කාලයට අදාළව සංයුක්ත සැලැස්මක් ඉදිරිපත්කර නොතිබුණි.

5.3 ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම

2003 ජුනි 02 දිනැති අංක පීඊඩී/12 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛයේ 5.1.2 ඡේදය ප්‍රකාරව සැලසුම් කරන ලද කාලය තුළ අරමුණු හා ඉලක්ක ලඟා කර ගැනීමට හැකිවන පරිදි කළමනාකරණයේ වගකීම පැහැදිලිව හඳුනාගෙන ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් පිළියෙල කළ යුතු වුවද ඉදිරිපත් කරන ලද ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම මණ්ඩලයේ මූල්‍ය තත්ත්වය සැලකිල්ලට ගැනීමකින් තොරව ලඟා කරගත නොහැකි අරමුණු හා ඉලක්ක ඇතුළත් කර පිළියෙල කර තිබුණි.

5.4 ප්‍රසම්පාදන සැලැස්ම

2006 මාර්තු 01 දිනැති ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ 4.2.1 (අ) ඡේදය ප්‍රකාරව මණ්ඩලය විසින් ප්‍රසම්පාදන සැලැස්මක් පිළියෙල කර නොතිබුණි.

5.5 අයවැය ලේඛනමය පාලනය

අයවැයගත හා තථ්‍ය ආදායම් වියදම් සැසඳීමේදී සියයට 15 සිට සියයට 2,592 දක්වා විචලනයන් නිරීක්ෂණයන් වූයෙන් අයවැය ලේඛනමය ඵලදායී කළමනාකරණ පාලන කාරකයක් වශයෙන් යොදාගෙන නොතිබුණි.

6. පද්ධති හා පාලනයන්

විගණනයේදී නිරීක්ෂණය වූ පද්ධති හා පාලන අඩුපාඩු වරින්වර මණ්ඩලයේ සභාපතිවරයාගේ අවධානයට යොමුකරන ලදී. පහත සඳහන් පාලන ක්ෂේත්‍රයන් කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමු කළ යුතුය.

පද්ධති හා පාලනයන් -----	නිරීක්ෂණ -----
(අ) ස්ථාවර වත්කම් පාලනය	(i) මණ්ඩලයේ බස් රථවල විස්තර ඇතුළත් ලේඛනයක් පවත්වා නොගැනීම. (ii) වත්කම්වල ආරක්ෂාව ඇතිවන පරිදි භාරකාරත්වය නොපැවරීම. (iii) වත්කම් මිලට ගැනීම හා ගිණුම්ගත කිරීමේ අභ්‍යන්තර පාලනය දුර්වල වීම.
(ආ) තොග පාලනය	තොග සමීක්ෂණයේදී අනාවරණය වූ උනතා සම්බන්ධව කටයුතු නොකිරීම.
(ඇ) ලැබිය යුතු හා ගෙවිය යුතු මුදල්	ලැබිය යුතු මුදල් කඩිනමින් අයකර ගැනීමට කටයුතු නොකිරීම හා ගෙවිය යුතු මුදල් ගෙවීමට කටයුතු නොකිරීම.
(ඈ) අත්තිකාරම් පියවීම	ලබාගත් අත්තිකාරම් අදාළ කාර්යය නිමවූ විගසම පියවීමට කටයුතු නොකිරීම.
(ඉ) සේවක ඇප තැන්පත්	සේවක ඇප තැන්පත් සඳහා ලේඛන පවත්වා නොගැනීම හා සේවක ඇප තැන්පත් මුදල් මණ්ඩලයේ වියදම් සඳහා යොදා ගැනීම.
(ඊ) බැංකු ගිණුම්	මුදල් අංශය විසින් අවශ්‍යතාවයකින් තොරව බැංකු ගිණුම් පවත්වාගෙන යාම.
(උ) ගමන් බලපත්‍ර ආදායම	ගමන් බල පත්‍ර ආදායම් එකතු කිරීම සඳහා අනුක්‍රමික අංක සහිත මුද්‍රිත ඉන්වොයිස් පත්‍ර භාවිතා නොකිරීම.